

SUBJECT CODE NO:- Z-1375
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2017
Economics -I (Compulsory) (Micro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory .
- ii) Use black and blue pen only .
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त काळ्या व निळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The book " Wealth Of Nations " was published in _____
- 2) There is _____ relationship between price and supply
- 3) Elasticity of demand = $\frac{\text{Percentage change}}{\text{in price}}$
- 4) When total utility is highest , Then marginal utility is _____
- 5) " Revolted Preference Theory of Demand " is propounded by _____

रिकाभ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) " राष्ट्राची संपत्ती " हा ग्रंथ _____ मध्ये प्रकाशित झाला
- २) " किंमत व पुरवठा " यांच्या मध्ये _____ संबंध असतो
- ३) मागणीची लवचिकता = $\frac{\text{किंमतीतील शेकडा बदल}}{\text{किंमतीतील शेकडा बदल}}$

४) जेव्हा एकूण उपयोगिता सर्वाधिक असते, तेव्हा सीमांत उपयोगिता _____ असते.

५) मागणीचा प्रकट पसंती सिद्धांत _____ यांनी मांडला

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) Who has written the book " Principle of economics "
- 2) How is the demand of consumers is there for luxuries goods?
- 3) Who is known as the Father of Economics ?
- 4) Who has written the book " Economics of welfare "
- 5) Who has propounded the concept of " Consumers surplus "

एका वाक्यात उत्तरे लिहा

- १) " अर्थशास्त्राची मुलतत्वे " हा ग्रंथ कोणी लिहिला
- २) चैनीच्या वस्तूसाठी उपभोक्त्याची मागणी कशी असते ?
- ३) अर्थशास्त्राचा जनक म्हणून कोणास ओळखले जाते ?
- ४) "कल्याणाचे अर्थशास्त्र" हा ग्रंथ कोणी लिहिला
- ५) " उपरोक्ताचे लाभार्थिक्य " ही संकल्पना कोणी मांडली

Q.2A) Explain concepts / terms / units / event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Market equilibrium
- 2) Utility
- 3) Income Ethect
- 4) New welfare economics

संकल्पना / संज्ञा / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक शब्दास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) बाजार संतुलन
- २) उपयोगिता
- ३) उत्पन्न परिणाम
- ४) नवकल्याणकारी अर्थशास्त्र

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the difficulties in measuring economic welfare
- 2) Explain the assumptions of the law of demand
- 3) Explain the concept of equimarginal utility
- 4) Write the importance of equilibrium

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक शब्दास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) आर्थिक कल्याण मापनातील अडचणी लिहा
- २) मागणीच्या नियमाची गृहीतके स्पष्ट करा

३) सम सीमांत उपयोगितेची संकल्पना स्पष्ट करा

४) संतुलनाचे महत्व लिहा

Q.3 Answer in the detail (any One)

(word limitation minimum 200 for each answer)

20

1) What is Indifference curve? Explain the properties of Indifference curve.

2) What is micro Economics ? write the Nature and scope of micro economics

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय? समवृत्ती वक्र वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

२) सूक्ष्म अर्थशास्त्र म्हणजे काय? सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती लिहा

SUBJECT CODE NO:- Z-1376
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2017
Economics -II (Compulsory) (Indian Economy)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory .
- ii) Use black and blue pen only .
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त काळ्या व निळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1 Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Third Five year plan had been started in the year _____
- 2) Disguised Unemployment is a feature of _____ sector
- 3) According to 2011 census the density of population of Maharashtra state is _____
- 4) The book 'Planned Economy of India' is written by _____ in the year 1990

रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) तिसऱ्या पंचवार्षिक योजनेची सुरुवात _____ या वर्षी झाली
- २) छुपी बेकारी _____ क्षेत्राचे वैशिष्ट्य आहे
- ३) सन २०११ च्या जनगणने नुसार महाराष्ट्राच्या राज्याची लोकसंख्येची घनता _____ आहे
- ४) 'मानवी विकास' निर्देशांकाची संकल्पना १९९० या वर्षी _____ यांनी मांडली.

Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is the time period of 8th Five year plan
- 2) What is mean by Human Resource
- 3) Write the meaning of Economic Reforms
- 4) What is mean by Birth Rate

2017

5) Write the meaning of Unemployment

एका वाक्यात उत्तरे लिहा

- १) आठव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी कोणता होता
- २) मानवी संसाधन विकास म्हणजे काय?
- ३) आर्थिक सुधारणांचा अर्थ लिहा
- ४) जन्म दर म्हणजे काय?
- ५) बेरोजगारीचा अर्थ लिहा

Q.2 Explain concepts / terms / units / event (any two)

1) Age composition

2) Peoples Plan

3) Urban Unemployment

4) Standard of Living

संकल्पना / संज्ञा / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) वयोरचना
- २) जनता योजना
- ३) शहरी बेकारी
- ४) राहणीमानाचा दर्जा

Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1) Explain the sources of Resource Development

2) Write the indicators of Human poverty Index?

3) Explain the types of Unemployment

4) Write the function of planning commission

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक शब्दास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मानवी संसाधन विकासाचे मार्ग स्पष्ट करा
- २) मानवी दारिद्र्य निर्देशांकाचे घटक स्पष्ट करा
- ३) बेकारीचे प्रकार स्पष्ट करा
- ४) नियोजन आयोगाची कार्ये लिहा

Q.3 Answer in the detail (any One)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the detail Achievements and failures of 11th five year plan
- 2) What is mean by Over population? Explain the problems of Over population

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) अकराव्या पंचवार्षिक योजनेचे यशापयश सविस्तर स्पष्ट करा
- २) अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय? भारताच्या समस्या स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- Z-1180
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2017
Economics -IV (Compulsory)
(Money Banking & Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All question are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only .
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs , attracting attentions is prohibited.

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Direct action is _____ method of credit control
- 2) Life Insurance business was nationalized in the year _____
- 3) Unit Trust of India is establish in the year _____
- 4) Bank rate is _____ method of credit control
- 5) Where there is no branch of RBI , at that place _____ works as a representative of RBI

रिकाऱ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रत्यक्ष कार्यवाही ही _____ पतनियंत्रणाची पद्धती आहे
- २) जीवन विमा व्यवसायाचे राष्ट्रीयीकरण _____ वर्षी झाले
- ३) युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडियाची स्थापना _____ साली झाली
- ४) बँकदर ही _____ पतनियंत्रणाची पद्धती आहे
- ५) रिझर्व बँकेची शाखा नसलेल्या ठिकाणी रिझर्व बँकेचा प्रतिनिधी म्हणून _____ कामकाज पाहतो

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) State the main two types of paper currency
- 2) What is bank rate ?
- 3) state the main two stock market in India
- 4) What is statutory liquidity ratio?
- 5) State the full-form of A.T.M

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) कागदी चलनाचे मुख्य दोन प्रकार सांगा
- २) बँकदर म्हणजे काय ?
- ३) भारतातील दोन रोखे प्रमुख बाजार सांगा
- ४) वैज्ञानिक रोखतेचे प्रमाण म्हणजे काय ?
- ५) A.T.M चे पूर्ण रूप सांगा

- Q.2A) Explain concept / terms / units event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Primary Agricultural credit corporative societies
 - 2) Metallic money
 - 3) Merits of Internet banking
 - 4) Stock-Market

10

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा .(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था
- २) धातू मुद्रा
- ३) इंटरनेट बँकिंग चे फायदे
- ४) रोखे बाजार

- B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Write the functions of money
 - 2) Explain the functions of National Bank for Agricultural and Rural Development (NABARD)
 - 3) State the merits of proportional reserve system
 - 4) Describe the money measures

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पैशांची कार्ये लिहा
- २) राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास बँकेची (नाबार्ड) कार्ये स्पष्ट करा
- ३) प्रमानशील निधी पद्धतीचे फायदे सांगा
- ४) पैशांची परिणामे विशद करा

- Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) What is meant by money market? Explain the nature and structure of Indian Money Market
 - 2) Explain the tools of credit control of Reserve Bank of India

20

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) नाणे बाजार म्हणजे काय ? भारतीय नाणे बाजाराची रचना व स्वरूप स्पष्ट करा
- २) भारतीय रिझर्व बँके च्या पतनियंत्रणाची साधने स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- Z-1385
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Economics - V (Compulsory) (Macro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- All questions are compulsory.
 - Use black and blue pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use of any sign, attracting attentions is prohibited.
 - सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- According to Pigou "Those goods & services should be included in the National Income that are -----for money.
 - In the preparation -----Index Numbers considers the importance of goods in consumption.
 - Value of Money = $\frac{1}{P}$
 - According to J.B say, Every -----creates its own demand.
 - In the ----- stage, economy moving from depression to prosperity.
- रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- पिगुयांच्या मते, "राष्ट्रीय उत्पन्नात अशाच वस्तू व सेवांचा समावेश करण्यात यावा ज्याचा ----- मुद्देचा सहाय्याने होतो.
 - निर्देशांक तयार करताना वस्तूचे उपभोगातील महत्त्व विचारात घेतले जाते.
 - मुद्देचे मूल्य = $\frac{1}{P}$
 - जे.बी.से. यांच्या मते प्रत्येक ----- आपली मागणी स्वतः निर्माण करतो.
 - अवस्थित अर्थव्यवस्था मंदिकरून तेजीकडे वळू लागते.

B) Answer in one sentence (attempt all)

- Who used Macro Economic Analysis method effectively?
- Which time period is important in economic analysis, according to Keynes?
- Who is implement Monetary measures for control the trade cycle?
- What type relationship between money supply and price level?
- What meant by disposable income?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

- १) स्थूल आर्थिक विश्लेषण पद्धतीचा प्रवाभीपणे वापर कोणी केला?
- २) कॅन्सायांच्या मते, आर्थिक विश्लेषणात कोणता कालखंड महत्वाचा असतो?
- ३) व्यापार चक्र नियंत्रणाच्या भौदिक साधनांची अंमलबजावणी कोण करते?
- ४) पैशाचा पुरवठा व किंमत पातळी यात कसा संबंध असतो ?
- ५) व्यययोग्य उत्पन्न म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events (any two) (Word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Weighted Index Number. 2) Production Method of National Income Measurement.
 - 3) Marginal Propensity to Consume. 4) Trade Cycle.
- संकल्पाना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द) (कोणतेही दोन)

- १) भारान्वित निर्देशांक २) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाची उत्पादन पद्धत ३) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती
- ४) व्यापार चक्र

B) Attempt in short (any two) (Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the importances and limitations of Macro Economics.
- 2) Explain the Keynesian Psychological Law of Consumption.
- 3) Write the Fisher's Quantitative theory of money.
- 4) Explain the Fiscal measures to control the trade cycle.

थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही दोन) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) स्थूल अर्थशास्त्राचे महत्त्व व मर्यादा लिहा.
- २) कॅन्सचा उपभोगाचा मानसशास्त्रीय सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ३) फिशरचा मुद्रा परिमाण सिद्धांत लिहा.
- ४) व्यापारचक्र नियंत्रणाचे राजकोषीय साधने स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one) (Word limitation minimum 200 for each answer) 20

- 1) State the importance of National Income Measurement and Write the difficulties in Measurement.
- 2) Critically examine the Classical theories of Employment.

सविस्तर उत्तर लिहा . (कोणतेही एक) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाचे महत्त्व सांगून , मोजमापनातील अडचणी लिहा.
- २) रोजगाराच्या सनातनवादी सिद्धांतचे टीकात्मक परीक्षण करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1693
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Economics – VI
(Compulsory) (Development and Planning)

[Time: Two Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only
 - iii) Use pencil for diagram
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
 - iv) All questions carry equal marks.
 - i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचाच वापर करावा.
 - iv) कोणत्याही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - V) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Section A

- Q.1 Explain the concept/terms /units. (Any two) 10
- a. Human development
 - b. Division of labor
 - c. Basic infrastructure
 - d. Innovation

संकल्पना /संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १. मानव विकास
- २. श्रमविभागणी
- ३. आधारभूत संरचना
- ४. नवप्रवर्तन.

- Q.2 Write answer in short. (any two) 10
- a. State the measures to control the inequality.
 - b. Write the role of agricultural sector in economic development.
 - c. Explain the Karl marx's theory of surplus value.
 - d. Write the objectives of land reforms.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १. उत्पन्न विषमता कमी करण्याचे उपाय सांगा.
- २. कृषी क्षेत्राची आर्थिक विकासातील भूमिका लिहा.
- ३. कार्ल मार्क्स चा अतिरिक्त मूल्य सिद्धांत स्पष्ट करा.
- ४. भू-सुधारणेची उद्दिष्टे लिहा.

Q.3 Write answer in details (any one)

- Write the objectives of Indian planning.
- Explain the Adam smith theory of Economic Development.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

अ. भारतीय नियोजनाची उद्दी लिहा

आ. अँडम स्मिथ चा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

10

SUBJECT CODE NO:- Z-1386
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Economics - VI (Compulsory) (Economics of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- All questions are compulsory.
 - Use black or blue pen only.
 - Use pencil for diagrams
 - Use of any signs, attracting attention is prohibited.
 - सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
 - फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेध खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.No.1 A) Fill in the blanks (Attempt all) 05
- is adopted by Laissez Fair policy in development process.
 - Formula of Average capital output ratio = -----
 - written the book 'Das capital'.
 - "Big Push Theory" of economic growth is propounded by -----
 - sector of economy, is known as primary sector.
- रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- विकासाच्या प्रक्रियेमध्ये निर्हस्तक्षेपाच्या धोरणाचा पुरस्कार ----- यांनी केला.
 - सरासरी भांडवल उत्पादन गुणोत्तराचे सूत्र= -----
 - 'दास कॉपिटल' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
 - 'प्रबळ चालना' सिद्धांत ----- यांनी लिहिला.
 - क्षेत्र हे अर्थव्यवस्थेचे प्राथमिक क्षेत्र म्हणून ओळखले जाते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- What is meant by economic growth?
- Capital output ratio are classified in which two groups?
- What is meant by over population?
- Who has stated the concept of vicious circle of poverty?
- What is meant by saving?

ब)एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- आर्थिक वृद्धी म्हणजे काय?
- भांडवल उत्पादन गुणोत्तराचे कोणत्या दोन भागात वर्गीकरण केले जाते?
- अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय?
- दारिद्र्याचे दुष्टचक्र ही संकल्पना कोणी मांडली?
- बचत म्हणजे काय?

- Q.No.2 A) Explain concept/terms/units/events (any two) (Word limitation minimum 60 for each answer) 10
1) Sustainable development 2) Innovation 3) Renewable resources 4) Unbalanced development
संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
१) शाश्वत विकास २) नवप्रवर्तन ३) नविनीकरणक्षम संसाधने ४) असंतुलित विकास
- B) Attempt in short (any two) (Word limitation minimum 60 for each answer) 10
1. Write the limitations of capital output ratio.
2. Explain the Rostov's maturity stage in economic growth.
3. Explain the role of agriculture in economic development
4. Write the obstacles in economic development.
थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
१) भांडवल उत्पादन गुणोत्तराच्या मर्यादा लिहा.
२) रोस्टोची आर्थिक वृद्धीतील परिपक्व अवस्था स्पष्ट करा.
३) आर्थिक विकासात शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
४) आर्थिक विकासातील अडथळे लिहा.
- Q.No.3 Answer in detail (any one) (Word limitation minimum 200 for each answer.) 20
1. Explain in detail Malthus theory of economic development.
2. Explain the role of service sector in economic development.
सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)
१. माल्थस यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
२. आर्थिक विकासातील सेवा क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1189
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
Economics - VII (Compulsory) (Public Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
- iv) कोणत्याही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A] Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) _____ book written by Dr. Dalton in 1922
- ii) Sale tax is a _____ tax.
- iii) _____ is the guaranteed source of income government.
- iv) Budgetary Deficit = (Total expenditure) - (_____)
- v) The canon of certainty of tax propounded by _____

रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) डॉ. डाल्टन यांनी 1922 मध्ये _____ हा ग्रंथ लिहिला.
- 2) विक्री कर हा _____ कर आहे.
- 3) सरकारला खात्रीलायक उत्पन्न मिळवून देणारा स्रोत _____ हा होय.
- 4) अंदाजपत्रकीय तुट = (एकूण खर्च) - (_____)
- 5) _____ यांनी कराचे निश्चीतता तत्व मांडले.

B] Answer in a sentence(attempt all)

05

- i) What is mean by private goods?
- ii) What is mean by primary deficit ?
- iii) State the meaning of tax.
- iv) What is the Revenue Deficit?
- v) Who is the writer of 'The science of public finance'.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

- 1) खाजगी वस्तू म्हणजे काय?
- 2) प्राथमिक तुट म्हणजे काय?
- 3) कराचा अर्थ सांगा.
- 4) महसुली तुट म्हणजे काय?
- 5) 'The science of Public Finance' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहे?

Q.2A) Explain concepts/events/units/events (any two)

10

2017

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Direct tax
- ii) Balanced budget
- iii) Public Revenue
- iv) Canons of taxation

अ संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) प्रत्यक्ष कर
- 2) संतुलित अर्थसंकल्प
- 3) सार्वजनिक उत्पन्न
- 4) कर तत्वे

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i) State the causes of increased public expenditure.
- ii) State the features of zero budget.
- iii) Discuss the effects of public debt.
- iv) Explain the principle of maximum social advantage.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे सांगा.
- 2) शून्याधारित अंदाजपत्रकाची वैशिष्ट्ये सांगा
- 3) सार्वजनिक कर्जाच्या परिणामाची चर्चा करा.
- 4) महत्तम सामाजिक लाभ तत्त्व स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail(any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- i) Explain the Nature, Scope, and importance of public finance.
- ii) What is mean by taxation? Explain the merits and demerits of direct taxes.

सविस्तर उत्तर लिहा(कोणतेही एक)

- 1) सार्वजनिक वित्ताचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- 2) करोपण म्हणजे काय? प्रत्यक्ष गुण दोष स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1190
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
Economics - VIII (Compulsory) (Statistical Methods)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use only blue or black pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of simple calculator is permitted.
- v) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोणविणे आवश्यक आहे
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा
- iv) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे
- v) कोणतीही लक्ष्यवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A] Fill in the blanks(attempt all):-

05

- (i) If, $N=12, \sum x = 60$, then $\bar{x}$ (mean)=-----.
- (ii) Variance is nothing but the square of-----.
- (iii) If Laspeyres Index number is 121 and Pashe's index number is 81 then Fisher's index number would be-----.
- (iv) Correlation coefficient is denoted by-----letter.
- (v) If, mean=10;median=15, then mode=-----.

अ] रिक्त्या जागा भरा(सर्व अनिवार्य):-

- (i) जर, $N=12, \sum x = 60$, तर $\bar{x}$ (माध्य)=-----.
- (ii) विचारण हे दुसरे तिसरे काही नसुन -----चा वर्ग आहे.
- (iii) जर लेस्पीयरस निर्देशांक 121 व पाशेचा निर्देशांक 81 असेल तर फिशर चा निर्देशांक-----होईल.
- (iv) सहसंबंध गुणक-----या अक्षराने दर्शविला जातो.
- (v) जर, मध्य=10;मध्यगा=15,असेल तर बहुलक(भूयिष्टक)=-----.

B] Answer in a sentence(attempt all):-

05

- (i) What does correlation coefficient measure?
- (ii) Write the formula of Paasche's price index number.
- (iii) Write the formula of coefficient of variation
- (iv) If, $X:3,4,5,6,7$ then derive the mean($\bar{x}$).
- (v) State the formula of coefficient of Range.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य):-

(i) सहसंबंध सहगुणक कशाचे मापन करतो?

(ii) पाशेच्या किंमत निर्देशांकाचे सूत्र लिहा.

(iii) विचरण गुणांकाचे सूत्र लिहा.

(iv) जर,

$X: 3, 4, 5, 6, 7$ असेल तर माध्य($\bar{x}$) काढा.

(v) विस्तार गुणकाचे सूत्र सांगा.

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events(any two):-

(i) Primary data;

(ii) Base year

(iii) Calculate the median from following data.

X:	5	10	15	20	25
f:	3	7	8	2	10

(iv) Derive the Fisher's ideal index number from following values. $\sum p_0q_0=168$; $\sum p_1q_0=312$; $\sum p_0q_1=132$; $\sum p_1q_1=258$.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा(कोणतेही दोन):-

(i) प्राथमिक माहिती ;

(ii) पायाभूत वर्ष ;

(iii) खालील माहितीचा आधारे मध्यगा काढा.

X:	5	10	15	20	25
f:	3	7	8	2	10

(iv) खालील मूल्यांच्या आधारे फिशर यांच्या आदर्श निर्देशांक काढा

$\sum p_0q_0=168$; $\sum p_1q_0=312$;

$\sum p_0q_1=132$; $\sum p_1q_1=258$.

B) Attempt in short(Any two):-

(Word limitation minimum 60 for each answer)

(i) Explain the merits of range.

(ii) Explain the demerits of arithmetic mean.

(iii) Find the coefficient of variation from the following values:-

$N=10$; $\sum dx^2=7294$; $\sum dx = -120$, $\text{mean}(\bar{x})=38$.

(iv) Find out Karl Pearson's co-efficient of co-relation from the following values:-

$N=10$; $\sum dxdy=333$; $\sum dx = 6$

$\sum dy = 13$; $\sum dx^2=318$; $\sum dy^2=377$.

थोडक्यात उत्तरे लिहा(कोणतेही दोन):-

(i) विस्ताराचे गुण स्पष्ट करा

(ii) गणितीय माध्याचे दोष स्पष्ट करा

(iii) खालील मूल्यानुसार विचरण गुणक शोधा

$N=10$; $\sum dx^2=7298$; $\sum dx=-120$ $\text{mean}(\bar{x})=38$.

(iv) खालील मूल्यांच्या आधारे कार्ल पियरसनचा सहसंबंध सहगुणक काढा.

$N=10$; $\sum dxdy=333$; $\sum dx = 6$

Q.3

$$\sum dy = 13 ; \sum dx^2 = 318 ; \sum dy^2 = 377.$$

Answer in detail (any one):-

(word limitation minimum 200 for each answer)

(i) What is correlation of co-efficient? Explain the properties of correlation of co-efficient.

(ii) Find the Laspeyre's and Pasche's price index number from the following data:-

Commodities	2014		2015	
	P_0	Q_0	P_1	Q_1
A	20	8	40	6
B	50	10	60	5
C	40	15	50	15
D	20	20	20	25

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक):-

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

(i) सहसंबंध सहगुणक म्हणजे काय? सहसंबंध सहगुणकाचे गुणधर्म स्पष्ट करा.

(ii) खालील माहितीवरून लास्पेयर पासचेच्या किमत निर्देशांक काढा.

वस्तु	2014		2015	
	P_0	Q_0	P_1	Q_1
अ	20	8	40	6
ब	50	10	60	5
क	40	15	50	15
ड	20	20	20	25

SUBJECT CODE NO:- Z-1179
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2017
Economics -III (Compulsory)
(Price Theory)

[Time: 1:30 Hours]**[Max.Marks:50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All question are compulsory .
- ii Use black and blue pen only .
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited .

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Two _____ curve never cut each other
- 2) Innovation theory of profit made by _____
- 3) In which period fixed production cost concept is not present , that is called _____
- 4) To make _____ is the main object of every producer .
- 5) 'Limit Pricing Model' made by _____

रिकाऱ्या ढागा ढरा (सर्व अनिवार्य)

- १) दोन _____ वक्र परस्पराना छेदत नाही
- २) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत _____ यांनी मांडला
- ३) स्थिर उत्पादन घटक हि संज्ञाच शिल्लक राहत नाही , असा काळ म्हणजे _____ होय
- ४) _____ प्राप्त करणे हे प्रत्येक उत्पादकाचे मुख्य उद्दिष्ट असते .
- ५) _____ यांनी ' सिमा किंमत प्रारूप मांडले आहे

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) How is the shape of ISO-quant curve
- 2) what is mean by Revenue ?
- 3) Write the definition of monopoly
- 4) What is mean by cash wage ?
- 5) What is monetary production cost ?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) सम-उत्पत्ती वक्राचा आकार कसा असतो
- २) 'प्राप्ती' म्हणजे काय ?
- ३) मक्तेदारीची व्याख्या लिहा
- ४) 'रोख वेतन' म्हणजे काय ?
- ५) मैदिक उत्पादन खर्च म्हणजे काय ?

2017

Q.2A) Explain concept / terms / units event (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) ISO-quants
- 2) Short run
- 3) Perfect competition
- 4) Full cost pricing method

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा .(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सम - उत्पत्ती वक्र
- २) अल्प - काळ
- ३) पूर्णस्पर्धा
- ४) संपूर्ण खर्च किंमत पद्धती

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) State the stages of Law of variable proportions
- 2) State the characteristic of perfect competition
- 3) Explain the long – run equilibrium of firm
- 4) Explain the modern theory of wages

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाच्या अवस्था सांगा
- २) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये सांगा
- ३) उद्योग संस्थेचे 'दीर्घकालीन संतुलन' स्पष्ट करा.
- ४) वेतनाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) State the definition of ISO- quant curve and write its properties .
- 2) Explain the Liquidity preference theory of Interest

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) सम - उत्पत्ती वक्राची व्याख्या सांगून त्यांची वैशिष्ट्ये लिहा .
- २) व्याजाच रोखता अभिलाषा सिद्धांत स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1515
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017

Economics - XVI
Regional Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue ball pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting, attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts /terms/ units (any two)

10

- i) Regional Development.
 - ii) Agriculture Sector
 - iii) Backward Regions.
 - iv) Regional policy.
- संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
- १) प्रादेशिक विकास
 - २) कृषीक्षेत्र
 - ३) मागास प्रदेश
 - ४) प्रादेशिक धोरण.

Q.2 Write short answers (any two):

10

- i) Describe the need of liberalization.
- ii) Explain the importance of regional economics.
- iii) State the importance of agriculture sector.
- iv) Explain the concept physical Infrastructure.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) उदारीकरणाची गरज विशद करा.
- २) प्रादेशिक अर्थशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
- ३) कृषी क्षेत्राचे महत्व सांगा.
- ४) भौतिक संरचना ही संकल्पना स्पष्ट करा.

- Q.3 Write the answer in detail (any one):
- Explain the regional policy of pre-1970 era,
 - Describe the indicators of regional development.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

- १९७० पुर्वीचे प्रादेशिक धोरण स्पष्ट करा.
- प्रादेशिक विकासाचे निर्देशक विशद करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1515
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XVI
Econometrics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue ball pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting, and attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- vi) Use of simple calculator attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- ६) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1 Explain the concepts /terms/ units (any two)

10

- i) Disturbance term
- ii) Standard error.
- iii) Definition of Econometrics.
- iv) Independent variable

संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) प्रमाद पद;
- २) प्रमाप चुक
- ३) अर्थमितीची व्याख्या;
- ४) स्वतंत्र चल

Q.2 Write short answers (any two):

10

- i) Describe the relationship between econometrics and statistics.
- ii) Explain the basic concepts of estimation.
- iii) State the types of equation.
- iv) From the following calculated value:

2017

$$N=20, \Sigma x=56, \Sigma y=40, \Sigma y^2=256, \Sigma xy=354$$

Derive the slope of the appropriate regression line.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) अर्थमिती आणि सांख्यिकी यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
- २) प्राक्कलनाच्या मुलभूत संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) समीकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ४) खालील आकडेमोडीय किंमतीवरून योग्य प्रतिगमन रेषेचा उतार काढा.

$$N=20, \Sigma x=56, \Sigma y=40, \Sigma y^2=256, \Sigma xy=354$$

Q.3 Write the answer in detail (any one):

- i) State the Gauss – Markova theorem.
- ii) From the following six year period information (assume a linear demand law)

Quantity (y)	4	1	2	4	4	2
Price (x)	2	2	1	1	2	3

Estimate the demand function of the product.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) गास मार्कोव सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) खालील सहा वर्ष कालावधीच्या माहितीवरून (रेषीय मागणी नियम गृहीत धरता)

नगसंख्या (y)	4	1	2	4	4	2
किंमत (x)	2	2	1	1	2	3

वस्तुचे मागणी फलन प्राक्कालीत (estimate) करा.

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1515
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics -XVI
Foreign Trade & International Institutions

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue ball pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting, attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts /terms/ units (any two)

10

- i) SAARC
- ii) Falling exchange rate.
- iii) ASEAN
- iv) Old Trade policy of India.

संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) सार्क
- २) घटता विनिमय दर
- ३) आसियान
- ४) भारताचे जुने व्यापार धोरण

Q.2 Write short answers (any two):

10

- i) Explain the various functions of world trade organization (WTO)
- ii) Discuss the objectives of convertibility of rupee.
- iii) State the nature of export policy
- iv) Discuss on relation of India and ASEAN.

2017

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) जागतिक व्यापार संघटनेची विविध कार्य स्पष्ट करा.
- २) रुपया परिवर्तनियतेच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
- ३) भारताच्या निर्यात धोरणाचे स्वरूप सांगा.
- ४) भारत आणि आसियान (ASEAN) यावर चर्चा करा.

Q.3 Write the answer in detail (any one):

i) Describe the role of SAARC in International trade.

ii) State the causes of deficit in balance of payment of India and suggest remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) सार्क ची आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील भूमिका विशद करा.
- २) भारताच्या शोधनशेण्यतील तृटीची कारणे सांगून उपाय सुचवा.

10

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1515
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XVI
Economy of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue ball pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting, attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts /terms/ units (any two)

- i) Water Transport.
- ii) Unemployment.
- iii) Size of population.
- iv) Cooperative societies.

संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) जलवाहतूक
- २) बेरोजगारी
- ३) लोकसंख्येचा आकार
- ४) सहकारी संस्था.

2017

10

Q.2 Write short answers (any two):

10

- i) Explain the New Industrial Policy of Maharashtra.
- ii) Describe the Nature of Poverty in Maharashtra
- iii) Write the causes of Low Productivity of Agriculture sector.
- iv) Explain the Problems of drought prone areas in Maharashtra.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) महाराष्ट्राचे नवीन आर्थिक धोरण स्पष्ट करा.
- २) महाराष्ट्रातील दारिद्र्याचे स्वरूप विशद करा.
- ३) कृषी क्षेत्रातील कमी उत्पादकतेची कारणे लिहा.
- ४) महाराष्ट्रातील अवर्षण प्रवण क्षेत्राच्या समस्या स्पष्ट करा.

Q.3 Write the answer in detail (any one):

10

- i) Explain the Nature and causes of unemployment in Maharashtra.
- ii) State the causes of Imbalance in the Industrial development in Maharashtra and suggest remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) महाराष्ट्रातील बेरोजगारीचे कारणे व स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) महाराष्ट्राच्या औद्योगिक विकासातील असमतोलाची कारणे सांगून त्यावर उपाय सुचवा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1299
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Economics – IX
International Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use blue and black pen only.
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any signs, attracting attention is prohibited.

1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all)

5

1. Division of Labour principle introduced by -----
2. ----- introduced the modern theory of International Trade.
3. The concept-----terms of trade written by Tossing.
4. Wealth of Nation book published in the year-----
5. -----Firstly use the Quota system in his country.

अ

रिकांम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

1. श्रम विभागणीचे तत्व-----यांनी मांडले.
2. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा आधुनिक सिद्धांत-----यांनी मांडला.
3. टॉसिंग यांनी-----व्यापारी शर्ती संकल्पना मांडली.
4. राष्ट्राची संपत्ती हा ग्रंथ-----या वर्षी प्रकाशित झाला.
5. -----या देशाने सर्व प्रथम कोटा(Quota) पद्धतीचा अवलंब केला.

B) Answer in one sentence each (attempt all)

5

1. What is meant by Import quota?
2. What is meaning of Tariff?

2017

3. State the meaning of Exchange Rate.
4. What is meant by inter-regional Trade?
5. State the two accounts of balance of payment.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

1. आयात कोटा म्हणजे काय?
2. प्रशुल्क म्हणजे काय?
3. विनिमय दराचा अर्थ सांगा.
4. आंतरराज्य व्यापार म्हणजे काय?
5. व्यवहारतोलाची दोन खाते सांगा.

Q.2 a) Explain concepts / terms/ unites/events (any two)

1. Free Trade
2. International Trade
3. Terms of Trade
4. Tariffs

10

अ) संकल्पना/संज्ञा/ घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

1. मुक्त व्यापार
2. आंतरराष्ट्रीय व्यापार
3. व्यापार अटी
4. प्रशुल्क

b) Attempt in short (any two)

1. Write the kinds of Quota?
2. Explain the importance of International Trade.
3. What is meant by opportunity cost.?
4. Suggest the remedies for disequilibrium of balance of payment.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

1. कोट्याचे प्रकार लिहा.
2. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्व स्पष्ट करा.
3. वैकल्पिक (संधी) खर्च म्हणजे काय?
4. व्यवहारतोलातील असंतुलन दूर करण्याचे उपाय सुचवा.

Q.3 Answer in detail (any one)

1. Discuss, "International Trade as an engine of Economic growth".
2. Explain the Recardio's theory of comparative cost Advantage.
1. सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
2. 'आंतरराष्ट्रीय व्यापार आर्थिक विकासाचे इंजिन आहे' चर्चा करा.
3. रिकार्डोचा 'तुलनात्मक खर्च लाभाचा' सिद्धांत स्पष्ट करा.

20

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1617
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Economics - IX International Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil to draw diagrams.
 - iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 - v) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडवा.
 - २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनाचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधी खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts/terms/units. (Any two)

10

- i. Inter-regional trade
- ii. Balance of payment
- iii. Tariffs
- iv. Current account.

संकल्पना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

- i. आंतर प्रादेशिक व्यापार
- ii. व्यवहार तौल
- iii. प्रशुल्क
- iv. चालू खाते.

Q.2 Write short answer.(Any two)

10

- i. Write the types of quotas.
- ii. State the measures on correct to balance of payment.
- iii. Explain the theory of opportunity costs in brief.
- iv. Explain the limitation of devaluation.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

- i. कोट्याचे प्रकार लिहा.
- ii. व्यवहारतौल दुरुस्तीचे उपाय सांगा.
- iii. वैकल्पिक खर्च सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.
- iv. अवमूल्यनाच्या मर्यादा सोष्ट करा.

Q.3 Write the answer in detail. (Any one)

- i. Which are the merits and demerits of devaluation?
- ii. Which are the merits of International trade?

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- i. अवमुल्यनाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
- ii. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे कोणते?

SUBJECT CODE NO:- Z-1300
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Economics - X Agricultural Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- I. All questions are compulsory.
 - II. Use blue and black pen only.
 - III. Use pencil for diagrams.
 - IV. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- I. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - II. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - III. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - IV. कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1. A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- i. In the year 2011-2012 the share of agriculture sector in National Income was-----%
- ii. Indian state Agricultural corporation established in the year-----
- iii. Average productivity of labour = $\frac{\text{Total output in agriculture}}{\text{-----}}$
- iv. The productivity of Indian agriculture is-----
- v. Disguised unemployment is happens in-----sector.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i. सन 2011-2012 या वर्षात राष्ट्रीय उत्पन्नात कृषी क्षेत्राचा वाटा-----% होता.
- ii. भारतीय राज्य कृषी महामंडळाची स्थापना -----या वर्षी झाली.
- iii. श्रमिकांची सरासरी उत्पादकता = $\frac{\text{शेतीतील एकूण उत्पादन}}{\text{-----}}$
- iv. भारतीय शेतीची उत्पादकता-----आहे
- v. छुपी बेकारी-----या क्षेत्रात दिसून येते.

B Answer in a sentence (Attempt all)

05

- i. In which year food grain policy committee established?
- ii. What is meant by Agricultural productivity.
- iii. In which year food grain enquiry committee established.
- iv. What is mean by sustainable agriculture
- v. Which sector has given the preference in the first five year plan?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- अन्नधान्य विषयक धोरण निर्मितीची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली?
- कृषीची उत्पादकता म्हणजे काय?
- “अन्नधान्य चौकशी समितीची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली?
- “शाश्वत शेती” म्हणजे काय?
- पहिल्या पंचवार्षिक योजनेत कोणत्या क्षेत्रास प्राधान्य देण्यात आले.

Q.2 A) Explain concepts/ terms/units/ events (any two)

- Crop Insurance
- Agricultural development
- Under employment
- Factors of Food security.

10

अ) संकल्पना/संज्ञा/ घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- पीक विमा
- कृषी विकास
- अर्ध बेरोजगारी
- अन्न सुरक्षिततेचे घटक

10

B) Attempt in short (any two)

- Explain the nature of green revolution
- State the concept of agricultural price policy.
- State the functions of WTO
- Give an overview on the efforts of government for food security.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- हरीत क्रांतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- कृषी किंमत धोरणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- जागतिक व्यापार संघटनेची कार्ये लिहा.
- अन्न सुरक्षिततेसाठी सरकारने केलेले प्रयत्नांचा आढावा घ्या.

Q.3 Write in details (any one)

- State the nature and factors of sustainable agriculture.
- State the causes of low productivity in Agriculture sector and suggest the measure for increasing Agricultural productivity.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- शाश्वत शेतीचे स्वरूप व घटक सांगा.
- कृषीच्या कमी उत्पादकतेची कारणे सांगून कृषीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाय सांगा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1618
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Economics - X Environment Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil to draw diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडवा.
- २) फक्त काळ्या व निळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधी खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts/terms/unit.(Any two)

10

- i. Environment as necessity.
- ii. Forest pollution
- iii. A biotic Environment
- iv. Water pollution.

संकल्पना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा.

- i. पर्यावरण आवश्यकता
- ii. जंगल प्रदूषण
- iii. अजैविक पर्यावरण
- iv. जलप्रदूषण.

Q.2 Write short answer.(Any two)

10

- i. State the cause of air pollution.
- ii. Explain the aspects of sustainable development.
- iii. Explain the laws of control to pollution.
- iv. Write a note on environmental accounting.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

- i. हवा प्रदूषणाची कारणे सांगा.
- ii. चिरंतन विकासाची घटक स्पष्ट करा.
- iii. पर्यावरण नियंत्रणाचे फायदे स्पष्ट करा.
- iv. पर्यावरण अंकेक्षण यावर टीप लिहा.

Q.3 Write answer in detail. (Any one)

- What is meant by land pollution? State the causes of land pollution.
- Explain the effects of pollution of human life cycle.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- भूमी प्रदूषण म्हणजे काय? भूमी प्रदूषणाची कारणे सांगा.
- प्रदूषणाचे मानवी जीवनावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1664

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

Economics - XI History of Economic Thought

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- All questions are equal marks.
 - Use blue or black ink pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use any signs, attracting attentions is prohibited.
 - All questions carry equal marks.
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
 - आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts/terms/units.(Any two)

10

- Taxation
- Division of Labour
- Physiocracy
- Liquidity Trape.

संकल्पना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

- करारोपन
- श्रमविभागणी
- निसर्गवाद
- रोखता सापळा

Q.2 Write the short answers.(Any two)

10

- State the External economics.
- Explain the economique table all of Physiocracy.
- Explain the Ricardo's theory of value.
- Describe the merits of division labour.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

- बहिर्गत बचती सांगा.
- निसर्गवादाचा आर्थिक तक्ता स्पष्ट करा.
- रिकार्डोचा मूल्य सिद्धांत स्पष्ट करा.
- श्रमविभागाचे फायदे विशद करा.

Q.3 Write the short answers in detail.(Any one)

10

- State the says law of market.
- State the determinates factors of marginal efficiency of investment.

सविस्तर उत्तरे लिहा.(कोणताही एक)

- से चा बाजारपेठेचा नियम स्पष्ट करा.
- गुंतवणुकीची सिमांत लाभ क्षमता निर्धारित करणारे घटक स्पष्ट करा.

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are equal marks.
- ii) Use blue or black ink pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use any signs, attracting attentions is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts/terms/units.(Any two)

10

- i. Utility maximization
- ii. Marginal cost
- iii. Show that :

$$A+B=B+A$$

$$A = \begin{bmatrix} -8 & 7 \\ 6 & 5 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 12 & 9 \\ 17 & -8 \end{bmatrix}$$

- iv. If A(7,9) and B(4,-5). Find the distance between A and B points.

संकल्पना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

- i. उपयोगिता महत्त्वमिकरण
- ii. सिमान्त खर्च
- iii. दाखवा कि,

$$A+B=B+A$$

$$\text{जेथे } A = \begin{bmatrix} -8 & 7 \\ 6 & 5 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 12 & 9 \\ 17 & -8 \end{bmatrix}$$

- iv. जर A(7,9) and B(4,-5) असेल तर A आणि B बिंदुमधील अंतर काढा.

Q.2 Write the short answers.(Any two)

10

- i. If $Y=u-v$, where u and v are the functions of x, then prove that :

$$\frac{dy}{dx} = \frac{du}{dx} - \frac{dv}{dx}$$

- ii. Explain the relation between average cost marginal cost and total cost.
- iii. Supply and demand functions are given below

$$q_s = 3P - 5$$

$$q_d = 145 - 2P$$

Determine the equilibrium level of price of quantity.

- iv. Given that $Q = 3L^3K^2 - 2L^2K^3$,
find MP_L, MP_K .

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- i. जर $y=u-v$ असेल, जेथे u आणि v ही x ची फलने असतील तर सिद्ध करा.

$$\frac{dy}{dx} = \frac{du}{dx} - \frac{dv}{dx}$$

- ii. सरासरी खर्च, सिमान्त खर्च आणि एकूण खर्च यातील संबंध स्पष्ट करा.

- iii. पुरवठा व मागणी फलन खाली दिलेली असताना

$$q_s = 3P - 5$$

$$q_d = 145 - 2P$$

- iv. उत्पादन फलन $Q = 3L^3K^2 - 2L^2K^3$ दिलेले असताना श्रमिकाची व भांडवलाची सिमान्त उत्पादकता (MP_L आणि MP_K) शोधा.

Q.3 Write the short answers in detail. (Any one)

10

- i. State the various types of matrices.

- ii. Given the utility function $U=xy$ and budget constraint $5x + 5y = 100$.

Find out the optimum quantities of x and y commodities from maximum satisfaction.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

- i. सारणीचे विविध प्रकार सांगा.

- ii. उपयोगिता फलन $U=xy$ आणि अंदाज पत्रकीय मर्यादा $5x+5y=100$ दिलेली आहे. तर महत्तम समाधानासाठीची x आणि y वस्तूची उक्ततम मात्रा शोधा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1665
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Economics - XII Agricultural Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited
- v) All questions carry equal marks.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1

Explain the concepts/terms/units.

10

- i) Agricultural Productivity
- ii) Size of Land holding
- iii) Food security
- iv) Unemployment
- संकल्पाना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
- i) शेतीची उत्पादकता
- ii) जमीन धारणा आकार
- iii) अन्न सुरक्षितता
- iv) बेरोजगारी

Q.2

Write the short answers (any two)

10

- i) Explain the cropping pattern in India.
- ii) State the objectives of Green Revolution in India.
- iii) State the reasons of low productivity in Indian Agriculture.
- iv) Describe the importance of sustainable agricultural development.
- थोडक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)
- i) भारतातील पीक रचना स्पष्ट करा.
- ii) भारतातील हरित क्रांतीची उद्दिष्टे सांगा
- iii) भारतीय शेतीच्या अल्प -उत्पादकतेची कारणे सांगा.
- iv) शाश्वत कृषी विकासाचे महत्व विशद करा.

Q.3

Write the answer in detail (any one)

i)Describe the effects of globalization on Indian Agriculture.

ii)State the importance of public distribution system of essential commodities.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

i)जागतिकीकरणाचे भारतीय शेतीवरील परिणाम विशद करा .

ii)जीवनावश्यक वस्तूंच्या सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेचे महत्त्व सांगा.

10

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1665

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

Economics - XII Labour Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited
- i) सर्व सोडविणे आवश्यक आहे
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

1. Explain the concepts/terms/units (any two)

10

- i)Fair wage
- ii)Supply of labour
- iii)Educated unemployment
- iv)Labour market
- संकल्पाना/संज्ञा/घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
- i)निर्वाह मजुरी
- ii)श्रमाचा पुरवठा
- iii)सुशिक्षितांची बेकारी
- iv)श्रम बाजार

2. Write the short answer (any two)

10

- i)Explain the causes of unemployment in India.
- ii)Explain the modern theory of wages.
- iii)Write the problems of rural labour in Maharashtra.
- iv)Write the employment policy in eleventh plan period.
- थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
- i)भारतातील बेकारीची कारणे स्पष्ट करा.
- ii)मजुरीचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.
- iii)महाराष्ट्रातील ग्रामीण मजुरांसमोरील अडचणी लिहा.

iv)अकराव्या योजना काळातील रोजगार धोरण लिहा.

3. Write the answer in detail (any one)

i)Explain the Nature and Characteristics of Indian labour market.

ii)Explain the minimum wage theory.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

i)भारतातील श्रम बाजाराचे स्वरूप आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा.

ii)न्यूनतम मजुरीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

10

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1665

FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

Economics - XII Demography

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All Questions are compulsory.
- ii) Use blue or black pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनांचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

1. Explain the concept/terms/units/events (any two) 10
 - i) over population
 - ii) Census
 - iii) National Family health survey I
 - iv) Family Planning

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

 - i) अतिरिक्त लोकसंख्या
 - ii) जनगणना
 - iii) राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य पाहणी I
 - iv) कुटुंब नियोजन
2. Write short answers (any two) 10
 - i) Explain the demographic transition theory of population.
 - ii) State the limitation of Crude-Death rate.
 - iii) Explain the concept of Gross reproduction rate
 - iv) Explain the Civil registration System.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

 - i) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा.

2017

- ii)ढोबळ मृत्युदराच्या मर्यादा सांगा
- iii)स्थूल प्रजनन दर ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- iv)नागरिकत्व नोंदणी पद्धती स्पष्ट करा.

3. Write answer in detail (any one)

- i)Explain the problems of population in developing countries.
 - ii)Evaluate the National population policy in India after Independence.
- सविस्तर उत्तर लिहा .(कोणताही एक)
- i)विकसनशील देशातील लोकसंख्येच्या समस्या स्पष्ट करा.
 - ii)स्वातंत्र्योत्तर काळातील भारतातील राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरणाचे मूल्यमापन करा.

10

SUBJECT CODE NO:- Z-1104
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XIII
Research Methodology

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A] Fill in the blanks (Attempt all)

05

1. Ideal hypothesis is indicator of the -----.
2. ----- is a soul of research design.
3. Actual ----- method is a best source of facts collection
4. Length , width, and size of figure must be in -----
5. Experimental and control groups selects ----- research design

अ] रिक्तस्थानां जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. आदर्श गृहितकृत्य हे ----- समस्येचे सूचक उत्तर आहे
2. ----- हा संशोधन आराखड्याचा आत्मा आहे
3. प्रत्यक्ष ----- हा तथ्य संकलनाचा सर्वोत्कृष्ट स्रोत आहे
4. चीत्राची लांबी रुंदी आकार इत्यादी ----- असले पाहिजे
5. ----- संशोधन आराखड्यात प्रायोगिक व नियंत्रित असे दोन गट निवडले जातात.

B] Answer in one sentence(Attempt all)

05

1. What is meant by research?
2. What is the plan of research design?
3. What is meant by facts?
4. What is meant by three dimensional figure?
5. What is an interview?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. संशोधन म्हणजे काय ?
2. संशोधन आराखडा म्हणजे कशाची योजना असते ?
3. तथ्य म्हणजे काय ?
4. तीन आकारात्मक चित्र म्हणजे काय ?
5. मुलाखत म्हणजे काय ?

Q.2 A] Explain concepts/terms/units/events (Any two)
(Word limitation minimum 60for each answer)

10

1. Time series
2. Hypothesis
3. Primary data
4. Questionnaire

अ] संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. कालमालिका
2. गृहीतके
3. प्राथमिक संमक
4. प्रश्नावली

B] Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60for each answer)

10

1. Write the types of schedules
2. Explain the limitations of public documents
3. Write the meaning of experimental research design
4. Explain the stages of scientific research

ब] थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. अनुसूचीचे प्रकार लिहा
2. सार्वजनिक प्रलेखाच्या मर्यादा स्पष्ट करा
3. प्रायोगिक संशोधन आराखड्याचा अर्थ लिहा
4. शास्त्रीय संशोधनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा

Q.3

Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the meaning and scope of research design
2. Describe the merits & demerits of questionnaire

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. संशोधन आराखड्याचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा
2. प्रश्नावलीचे गुण दोष विशद करा

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- Z-1104
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XIII
Regional Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A] Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1. Indian agriculture depend on -----
- 2. Dandekar committee was appointed in -----year
- 3. Historical Nagpur Agreement established in ----- year
- 4. Maharashtra state has been completed 50 years ----- year
- 5. Marathwada is ----- region

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1. भारतीय शेती ----- वर अवलंबून आहे
- 2. दांडेकर समितीची नियुक्ती ----- साली करण्यात आली.
- 3. ऐतिहासिक नागपूर करार ----- वर्षी अस्तित्वात आला
- 4. ----- या वर्षी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीला ५० वर्ष पूर्ण झाले आहे
- 5. मराठवाडा हा ----- प्रदेश आहे

2017

B] Answer in one sentence(Attempt all)

05

1. When did India adopted New Economic policy?
2. Which five year plan was related to industry?
3. When did statutory development board established
4. What is Agricultural productivity?
5. What is backward region?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. भारताने नवीन आर्थिक धोरणाचा स्वीकार केव्हा केला ?
2. कोणती पंचवार्षिक योजना उद्योगाशी संबंधित होती ?
3. वैधानिक विकास मंडळाची स्थापना केव्हा झाली ?
4. कृषी उत्पादकता म्हणजे काय ?
5. मागास प्रदेश म्हणजे काय ?

Q.2 A] Explain concepts/terms/units/events (Any two)

10

(Word limitation minimum 60for each answer)

1. Physical infrastructure
2. Regional development
3. Regional Economics
4. Liberalization

संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

अ] (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. आधारभूत संरचना
2. प्रादेशिक विकास
3. प्रादेशिक अर्थशास्त्र
4. उदारीकरण

B] Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60for each answer)

1. Describe the different types of regions
2. Distinguish between national and regional objectives
3. Explain the importance of agriculture sector
4. Explain the need and benefits of liberalization

ब] थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. प्रदेशाचे विविध प्रकार विशद करा
2. राष्ट्रीय व प्रादेशिक उद्दिष्टांमधील भेद विशद करा
3. कृषी क्षेत्राचे महत्व विशद करा
4. उदारीकरणाची गरज आणि फायदे स्पष्ट करा

Q.3

Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the regional policy of pre-1970 Era
2. Describe the importance of industrial sector in economic development of region

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. १९७० पूर्वीचे प्रादेशिक धोरण स्पष्ट करा
2. प्रदेशांच्या आर्थिक विकासातील औद्योगिक क्षेत्राचे महत्व विशद करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1467
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XIII
Research Methodology (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max .Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black or blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
 - 5) All questions carry equal marks.
-
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1

Explain the concepts/ terms/ units. (any two)

10

- 1) Hypothesis
- 2) Secondary data
- 3) Questionnaire
- 4) Experimental research design.

संकल्पना/ संज्ञा/ घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) गृहितके
- २) द्वितीयक संमक
- ३) प्रश्नावली
- ४) प्रायोगिक संशोधन आराखडा

Q.2

Write the short answers. (any two)

10

- 1) Explain the stages of scientific research.
- 2) Explain the concept of 'Two-dimensional' diagram.
- 3) Describe the objectives of interview.
- 4) Write the methods of primary data collection.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) शास्त्रीय संशोधनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- २) विमितीय आकृतीची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ३) मुलाखतीची उद्दिष्ट्ये विशद करा.
- ४) प्राथमिक संमक संकल्पनाच्या पद्धती लिहा.

Q.3

Write the answer in detail.(any one)

10

- 1) Explain the meaning, nature and scope of research design.
- 2) Describe the importance of graph in research.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- १) संशोधन आराखड्याचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- २) संशोधनात आलेखाचे महत्व विशद करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1468
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XIV
Industrial Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- (i) All questions are compulsory.
- (ii) Use black or blue pen only.
- (iii) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- (iv) All questions carry equal works.
- (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- (iii) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- (iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- (v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1

Explain the concept/terms/units (any two)

10

- (i) Merger
- (ii) Private corporate sector
- (iii) Small scale industries
- (iv) Transportation cost

संकल्पना /संज्ञा/घटक/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- (i) विलीनीकरण
- (ii) खाजगी प्रमंडळीय क्षेत्र
- (iii) लघुउद्योग
- (iv) वाहतुकीचा खर्च

Q.2

Write short answer (any one)

10

- (i) Explain the role of industries in economics development.
- (ii) State the problems of co-operative sector.
- (iii) State the merits of multinational companies.
- (iv) Describe the causes of regional imbalances.

थोडक्यात उत्तर लिहा. (कोणतेही दोन)

- (i) आर्थिक विकासातील उद्योगाची भूमिका स्पष्ट करा.
- (ii) सहकारी क्षेत्रातील समस्या सांगा.
- (iii) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे फायदे सांगा.
- (iv) प्रादेशिक असंतुलनाचे कारणे विषद करा.
- (v)

Q.3

Write the answer in details (any one)

10

- (i) Describe the problems of sugar industries in India.
- (ii) Explain the importance of cottage industries in rural development.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- (i) भारतातील साखर उद्योगाची समस्या विशद करा.
- (ii) कुटीरोद्योगाचे ग्रामीण विकासातील महत्व स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1105
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XIV
Industrial Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A] Fill in the blanks (Attempt all) 05

1. There are ----- types of joint stock company.
2. Competition leads to -----
3. sugar industries started at Bihar and Uttar Pradesh in year -----
4. ----- is the period of 11th plan
5. ----- is the object of public enterprises

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. संयुक्त स्कंध प्रमंडळाचे ----- प्रकार आहेत
2. स्पर्धतून ----- निर्माण होतो
3. साखर उद्योगाची सुरुवात बिहार आणि उत्तर प्रदेशात ----- वर्षी झाली
4. ----- ११ व्या योजनेचा काळ आहे
5. ----- हे सार्वजनिक उपक्रमाचे उद्देश आहे

B] Answer in one sentence(Attempt all)

05

1. What is cottage industry?
2. Which method use by Florence to explain the theory of industrial location?
3. What is merger?
4. What is industry?
5. What is labor cost?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

ब]

1. कुटिरोद्योग म्हणजे काय ?
2. फ्लोरेन्स यांनी औद्योगिक स्थानिकरणाच्या सिद्धांताच्या स्पष्टीकरणासाठी कोणत्या पद्धतीचा वापर केला ?
3. विलीनीकरण म्हणजे अकय ?
4. उद्योग म्हणजे काय ?
5. श्रम खर्च म्हणजे काय ?

Q.2 A] Explain concepts/terms/units/events (Any two)
(Word limitation minimum 60for each answer)

10

1. Small scale industry
2. Private limited company
3. Industrial Integration
4. Transport cost

अ]

संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. लघुउद्योग
2. खाजगी प्रमंडळ
3. औद्योगिक संयोग
4. वाहतुकीचा खर्च

B] Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60for each answer)

1. Explain the importance of Agro-based industries
2. Write merits of public sector
3. Describe the causes of regional imbalances.
4. State the demerits of multinational corporation

ब]

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. कृषी आधारित उद्योगाचे महत्व स्पष्ट करा
2. सार्वजनिक क्षेत्राचे फायदे लिहा
3. प्रादेशिक असमतोलाची कारणे विशद करा
4. बहुराष्ट्रीय कंपन्याचे दोष सांगा

Q.3

Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the progress and problems of Iron and steel industries
2. critically examine the Florence's theory of industrial location

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. लोह आणि पोलाद उद्योगाची प्रगती आणि समस्या स्पष्ट करा
2. फ्लोरेन्सच्या औद्योगिक स्थानिकरणाच्या सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा

OR

SUBJECT CODE NO:- Z-1105
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017

Economics - XIV
Foreign Trade and International Institutions

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A] Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1. New economic policy was started to ----- year in India
- 2. In ----- meeting was taken the decision of establish the Asian Free Trade Area (AFTA)
- 3. Special drawing rights was started in ----- year
- 4. ----- countries are members of ASEAN
- 5. Foreign exchange management Act passed in ----- year

अ] रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1. भारतातील नवीन आर्थिक धोरणाची सुरुवात सन ----- ला झाली
- 2. ----- मधील बैठकीमध्ये मुक्त व्यापार क्षेत्राची स्थापना करण्याचा निर्णय घेण्यात आला
- 3. विशेष आहरण अधिकाराची पद्धत सन ----- ला सुरु झाली
- 4. आसियानचे ----- देश सदस्य आहेत
- 5. परकीय विनिमय व्यवस्थापन कायदा सन ----- मध्ये पारित करण्यात आला

B] Answer in one sentence(Attempt all)

05

1. What is meant by foreign direct investment?
2. When was established GAAT?
3. Which report prepared in 2010 by World Bank?
4. How many types of Regional Trade Agreement?
5. When was started SAARC?

ब] एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक म्हणजे काय ?
2. गॅटची स्थापना कधी झाली?
3. जागतिक बँकेने २०१० मध्ये कोणता अहवाल तयार केला ?
4. प्रादेशिक व्यापार कराराचे किती प्रकार आहेत ?
5. सार्कची सुरुवात कधी झाली ?

Q.2 A] Explain concepts/terms/units/events (Any two)
(Word limitation minimum 60for each answer)

10

1. Foreign Trade
2. International monetary fund
3. Market orientation of Trade
4. SAARC

अ] संकल्पना / संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. परकीय व्यापार
2. आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
3. बाजाराधिष्ठित व्यापार
4. सार्क

B] Attempt in short (any two)

10

(Word limitation minimum 60for each answer)

1. State the merits of multinational corporations.
2. Write the functions of world trade organization
3. Explain the benefits of convertibility of rupee
4. State the nature of export policy of India

ब] थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे गुण सांगा
2. जागतिक व्यापार संघटनेची कार्ये लिहा
3. रुपया परिवर्तनियतेचे फायदे स्पष्ट करा
4. भारताच्या निर्यात धोरणाचे स्वरूप सांगा

Q.3

Answer in detail (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the gain of international trade
2. Describe the role of multinational corporations in India

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे स्पष्ट करा
2. भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका विशद करा

SUBJECT CODE NO:- Z-1153
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XV Indian Economic Thinker

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

1. Dr. Babasaheb Ambedkar has worked on the topic for award the D. Sc. Degree.
2. Amartya Sen choosen topic for Ph.D. Degree.
3. In year Mahatma Phule wrote a book 'Shetkaryancha Asud'.
4. 'Dandi Yatra' was initiated by in the year 1930.
5. wrote a book 'Economic History of India.'

रिकाऱ्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

1. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी डी.एस्सी. पदवी मिळवण्यासाठीप्रबंध लिहिला.
2. अमर्त्य सेन यांनी पी.एचडी. पदवी मिळवण्यासाठी या संशोधन विषयाची निवड केली होती.
3. 'शेतकऱ्याचा आसूड' हे पुस्तक महात्मा फुले यांनी साली लिहिले.
4. १९३० मध्ये 'दांडी यात्रा' ने सुरु केली.
5. 'भारताचा आर्थिक इतिहास' हे पुस्तक यांनी लिहिले.

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

05

1. Who stated the concept of Ideal village?
2. Who supported to the population growth?
3. Who wrote a book 'Essay on Indian Political Economy' in 1898?
4. Who was the chairman of 8th Finance commission?
5. Who wrote a book 'Din Bandhu'?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सेव अनिवार्य)

1. आदर्श खेड्याची संकल्पना कोणी मांडली?
2. लोकसंख्या वाढीचे समर्थन कोणी केले?
3. 'भारतीय राजकीय अर्थशास्त्र' हे पुस्तक १८९८ मध्ये कोणी लिहिले?
4. आठव्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते?
5. 'दिन बंधू' हे पुस्तक कोणी लिहिले?

Q.2A) Explain concepts/terms/units/events. (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Ideal village.
2. Kautilya's principles of taxation.
3. Social choice of Amartya Sen.
4. New humanism.

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. आदर्श गाव.
2. कौटिल्याची करविषयक तत्त्वे.
3. अमर्त्य सेन यांची सामाजिक निवड.
4. नवमानावावाद.

B) Attempt in short.(Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the economic thought of R.C. Dutt.
2. Write an idea of Mahadev Govind Ranade about Agriculture.
3. State the thoughts of Dadabhai Nouroji regarding tax.
4. Explain the economic thoughts of Manvendranath Roy.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

1. आर.सी.दत्त यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.
2. महादेव गोविंद रानडे यांचे शेतीसंबंधीचे विचार लिहा.
3. दादाभाई नौरोजी करविषयक विचार सांगा.
4. मानवेंद्रनाथ रॉय यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Write an idea of Mahatma Phule about Indian farmers and Agriculture.
2. Explain the economic thought of Dr. Babasaheb Ambedkar.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

1. महात्मा फुले यांचे भारतीय शेतकरी व शेतीसंबंधी विचार लिहा.
2. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1153
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017

Economics –XV Economic Thoughts of Dr B.R. Ambedkar and Mahatma Phule

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- All questions are compulsory.
 - Use black and blue pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
 - फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

- As per the opinion of Dr. B.R. Ambedkar is a government industry.
- Dr. Babasaheb Ambedkar was follower of tax system.
- Dr. B.R. Ambedkar was accepted the charge in year A Labour ministry.
- Mahatma Phule was inspired from this book.
- Mahatma Phule was started first school in year.

रिकाऱ्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांच्या मतानुसार शासकीय उद्योग असावा.
- डॉ. बी.आर. आंबेडकर करपद्धतीचे समर्थन होते.
- डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांनी श्रम मंत्रालयाला पदभार मध्ये स्वीकारला .
- महात्मा फुले या पुस्तकापासून प्रेरित झाले होते.
- महात्मा फुले यांनी पहिली शाळा साली सुरू केली.

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

05

- Which was the first article published by Dr. B.R. Ambedkar?
- Which thesis wrote by Dr. B.R. Ambedkar from M.A. degree?
- Who started the concept of disguised unemployment?
- When published 'Sarvajanic Satya Dharma' book by Mahatma Phule?
- Which bill was presented in parliament by Dr. B.R.Ambedkar?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सेव अनिवार्य)

- डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांनी कोणता प्रथम लेख प्रकाशित केला?
- डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांनी एम.ए. च्या पदवी साठी कोणता प्रबंध लिहिला?
- 'प्रछांत बेकारी' ची संकल्पना कोणी मांडली?
- महात्मा फुले यांनी 'सार्वजनिक सत्यधर्म' हे पुस्तक कधी प्रकाशित केले?
- डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांनी संसदेमध्ये कोणते बिल मांडले?

Q.2A) Explain concepts/terms/units/events. (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Water policy- Dr. B.R. Ambedkar.
2. Dr. Babasaheb Ambedkar's thoughts on population.
3. Mahatma Phule's thought on Religious Exploitation.
4. Poverty and farmers.

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. जलधोरण- डॉ. बी.आर. आंबेडकर
२. डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांचे लोकसंख्येवरील विचार.
३. महात्मा फुले यांचे धार्मिक शोषण वरील विचार.
४. दारिद्र्य आणि शेतकरी.

B) Attempt in short.(Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. State the Jal Niti (Water policy) of Mahatma Phule.
2. Write the views on economic planning of Dr. B.R. Ambedkar
3. Explain the thought of Dr. B.R. Ambedkar's on land reform.
4. Describe the views regarding money lenders of Mahatma Phule.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. महात्मा फुले यांची जल नीती सांगा.
२. डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांचे आर्थिक नियोजनावरील विचार लिहा.
३. डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांचे जमीन सुधारणेवरील विचार स्पष्ट करा.
४. महात्मा फुले यांचे सावकारासंबंधी विचार विशद करा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the thought of Mahatma Phule's on social change and development.
2. Describe the thoughts of Dr. B.R. Ambedkar regarding state socialism.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. महात्मा फुले यांचे सामाजिक बदल आणि विकास यावरील विचार स्पष्ट करा.
२. डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांचे राज्य समाजवादावरील विचार विशद करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1153
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XV Econometrics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- v) Use of simple calculator is permitted
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.
- ५) सध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे

Q.1A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

- i. $E(u_i) = \dots$
- ii. Statistics + = Econometrics.
- iii. The variance of u_i is in each period .
- iv. The mean value of ' u_i ' in any particular period is
- v. $E(\hat{b}) = \dots$

रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- i. $E(u_i) = \dots$
- ii. सांख्यिकी + = अर्थमिती.
- iii. प्रत्येक कालावधीमध्ये u_i च्या मूल्याचे प्रचरण असते.
- iv. एका विशिष्ट कालावधीत ' u_i ' च्या मध्याचे मूल्य असते.
- v. $E(\hat{b}) = \dots$

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

05

- i. What is the linear function?
- ii. What is the constant variable?
- iii. Write the equation for the estimated relationship between 'X' and 'Y'?
- iv. What does the error term show?
- v. What is the difference between b_1 and $\hat{b}_1$?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सेव अनिवार्य)

१. रेखीय फलन म्हणजे काय?
२. स्थिर चल म्हणजे काय?
३. 'x' आणि 'Y' मधील परस्पर संबंधाचे अंदाजित समीकरण मांडा.

४. चूक पद काय दर्शवितो?

५. b_1 आणि b_1 मधील फरक काय आहे?

Q.2A) Explain concepts/terms/units/events. (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- The error term.
- Dependent variable.
- Linearity in variable.
- Ordinary Least Square(OLS) method.

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- चूक पद.
- परतंत्र (परिवर्त्य) चल.
- चलनातील एकरेषीयता.
- सामान्य न्यूनतम वर्ग पद्धती (OLS)

B) Attempt in short.(Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- State the types of Econometrics?
- State the relationship between Econometrics and Mathematics?
- State the limitations of Econometrics?
- From the following given value:

$$N = 10, \sum X = 180, \sum Y = 570, \sum x_i^2 = 576, \sum x_i y_i = 956.$$

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- अर्थमितीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- अर्थमिती आणि गणिताचे परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
- अर्थमितीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- खालील दिलेल्या आकडेवारीनुसार योग्य ती प्रतिगमन समीकरण काढा.

$$N = 10, \sum x = 180, \sum Y = 570, \sum x_i^2 = 576, \sum x_i y_i = 956.$$

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- Derive the parameter estimator of ' α ' and ' β '.
- The following tables give the information about the price and quantity demanded of product.
(Assume a linear demand law)

Quantity(in Thousand):Y	8	3	4	7	8	0	1	2	5	2
Price(In Rupees):X	2	4	3	1	3	5	4	4	3	1

- Estimate the demand function of the product.
- Estimate the average price elasticity of demand.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- ' α ' आणि ' β ' ही प्राक्कलीत प्राचले काढा.
- किंमत व मागणीच्या नगा बदलची माहिती खालील तक्त्यात देण्यात आली आहे.

नगसंख्या(हजारात):Y	8	3	4	7	8	0	1	2	5	2
किमती(रुपयात):x	2	4	3	1	3	5	4	4	3	1

- वस्तूचे मागणी फलन प्राक्कलीत करा.
- मागणीची सरासरी किंमत लवचिकता प्राक्कलीत करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1153
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XV Economy of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनाचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

1. Census of 2011 is census after independence.
2. is the biggest sector provide the employment.
3. First human development report was published in of Maharashtra.
4. Land is a resource.
5. Marathwada development board was established in year.

रिकाऱ्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

१. २०११ ची जन-गणना ही स्वातंत्र्यानंतरची गणना आहे.
२. सर्वाधिक रोजगार पुरविणारे क्षेत्र आहे.
३. महाराष्ट्र राज्याचा पहिला मानव विकास अहवाल वर्षी प्रसिद्ध झाला.
४. जमीन ही एक साधन संपत्ती आहे.
५. मराठवाडा विकास मंडळाची स्थापना मध्ये करण्यात आली.

05

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

1. What is meant by natural resources?
2. What is meant by population explosion?
3. What is meant by capital?
4. What is meant by poverty?
5. What is meant by planning?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सेव अनिवार्य)

१. नैसर्गिक साधन संपत्ती म्हणजे काय?
२. लोकसंख्येचा विस्फोट म्हणजे काय?
३. भांडवल म्हणजे काय?

४. दारिद्र्य म्हणजे काय?
५. नियोजन म्हणजे काय?

Q.2A) Explain concepts/terms/units/events. (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Agro based industries.
2. Budget.
3. Density of Population.
4. Unemployment in Maharashtra.

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. कृषी आधारित उद्योग .
२. अर्थसंकल्प.
३. लोकसंख्येची घनता.
४. महाराष्ट्रातील बेरोजगारी.

B) Attempt in short.(Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. State the factors of Industrialization?
2. Write the principles of Co-operation?
3. Explain the remedies for population control.
4. Explain the Evaluation of green revolution?

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. औद्योगीकरणाचे घटक सांगा.
२. सहकाराची मूळ तत्त्वे लिहा.
३. लोकसंख्या नियंत्रणासाठीचे उपाय स्पष्ट करा.
४. हरितक्रांतीचे मूल्यमापन करा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain the causes and remedies of poverty in Maharashtra.
2. State causes of low productivity of Agriculture in Maharashtra and suggest the remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. महाराष्ट्रातील दारिद्र्याची कारणे आणि उपाय स्पष्ट करा.
२. महाराष्ट्रातील शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगून उत्पादन वाढीसाठी उपाय सूचवा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1514
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics – XV
Indian Economic Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) Use black or blue pen only.
फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) Use pencil for diagrams.
आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited
कोणतीही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v) All questions carry equal marks.
सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Section A

Q.1 Explain the concept/terms/units (any two)

10

- i) Views regarding Agriculture – kautilya
- ii) Trusteeship
- iii) Public Finance – B.R. Ambedkar
- iv) Socialism – Y.B. Chavan

संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- i) शेती विषयक विचार - कौटिल्य
- ii) विश्वस्त
- iii) राजस्व - बी. आर. आंबेडकर
- iv) समाजवाद - वाय.बी.चव्हाण.

Q.2 Write short answer (any two)

10

- i) Explain Dr. D.R. Gadgil's views regarding cooperation
- ii) Writem. Gandhi's thoughts about 'village swaraj'
- iii) State the thoughts of M.G.Ranade about new Humanism
- iv) Discuss the economic thoughts of R.C. Dutt

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- i) डॉ. डी. आर. गाडगीळ यांचे सहकार विषयक विचार स्पष्ट करा.
- ii) म. गांधी यांचे ग्रामस्वराज्य विषयक विचार लिहा.

- iii) एम.जी.रानडे यांचे नवमानवतावाद विषयक विचार सांगा.
- iv) आर.सी.दत्त यांच्या आर्थिक विचारांची चर्चा करा.

Q.3 Write answer in detail (any one):

- i) Explain the 'Drain Theory' of Dadabhai Naoroji;
- ii) Discuss the economic ideas of Amartya sen

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

- i) दादाभाई नोरोजी यांचा 'गळतीचा सिद्धांत' स्पष्ट करा.
- ii) अमर्त्य सेन यांच्या आर्थिक विचारांची चर्चा करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1514
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XV
Computer Applications in Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

- Please check whether you have got the right question paper.
- i) All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - ii) Use black or blue pen only.
फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii) Use pencil for diagrams.
आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - iv) Use of any signs attracting attention is prohibited
कोणतीही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
 - v) All questions carry equal marks.
सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Section A

- Q.1 Explain the concept/terms/units (any two) 10
- i) Spread sheet.
 - ii) Computer software
 - iii) E-mail.
 - iv) Co-rrrelation.
- संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
- i) स्प्रेड शिट (Spread sheet)
 - ii) संगणक सॉफ्टवेअर
 - iii) ई-मेल.
 - iv) सह-संबंध.

- Q.2 Write short answer (any two) 10
- i) State the Components of computer.
 - ii) Explain the uses of computer.
 - iii) Describe the important search engines.
 - iv) Explain the merits of mode.
- थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- i) संगणकाचे घटक सांगा.
 - ii) संगणकाचे उपयोग स्पष्ट करा.
 - iii) महत्वपूर्ण सर्च इंजिन विशद करा.
 - iv) बहुलकाचे गुण स्पष्ट करा.

Q.3 Write answer in detail (any one):

- i) What is E-mail? How you create your E-mail ID ?
- ii) Explain the concepts of Internet and Web. State the difference between internet and web.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

- i) ई-मेल म्हणजे काय? आपण आपला ई-मेल आयडी कसा तयार कराल?
- ii) इंटरनेट आणि वेब या संकल्पना स्पष्ट करा. इंटरनेट आणि वेब यातील फरक सांगा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1514
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Economics - XV
Co-Operation Theory & Practice

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) Use black or blue pen only.
फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) Use pencil for diagrams.
आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited
कोणतीही लक्षवेधक खूण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v) All questions carry equal marks.
सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Section A

Q.1 Explain the concept/terms/units (any two)

10

- i) Co- operation
 - ii) Multipurpose societies.
 - iii) Joint farming Co-operative Society.
 - iv) Land development bank.
- संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
- i) सहकार.
 - ii) बहुउद्देशीय संस्था
 - iii) संयुक्त शेती- सहकारी संस्था
 - iv) भूविकास अधिकोष.

Q.2 Write short answer (any two)

10

- i) Explain the functions of state co-operative Bank.
 - ii) Which are the captil sources of District central Co-operative bank?
 - iii) Explain the objectives of co-operative education.
 - iv) State the characteristics of integrated scheme of rural credit.
- थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- i) राज्य सहकारी बँकेची कार्य स्पष्ट करा
 - ii) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी अधिकोषाच्या भांडवल निर्मितीचे स्रोत कोणते?
 - iii) सहकारी शिक्षणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
 - iv) एकात्मिक ग्रामीण वित्त योजनेची वैशिष्ट्ये सांगा.

Q.3 Write answer in detail (any one):

- What is meant by co-operation? Explain the principles of co-operation.
- Explain the provisions of Maharashtra state co-operative Act-1960 regarding societies registration, byelaws, Membership and capital.

थोडक्यात उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

- सहकार म्हणजे काय? सहकाराची तत्वे स्पष्ट करा.
- महाराष्ट्र राज्य सहकारी अधिनियम १९६० मधील सहकारी संस्थांची नोंदणी, उपविधी, सभासदत्व आणि भांडवलासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.